

LANDBOUWWERKTUIGEN

Zoals al gezegd, 5 december in de krant met een pro-bleem van de opslag en een maand later al onder de pannen en niet alleen voor de opslag maar zelfs voor tentoonstellingsmogelijkheden.

Door de publiciteit kregen we contact met de heer en mevr. van der Meer, van de Jongermanssteeg, in Ruurlo en omstreken beter bekend als Annie en Bert van de cactuskwekerij.

Door een reorganisatie in de kwekerij, het afstoten van enkele niet rendabele producten en door inkrimping van het assortiment kwam er in de kassen wat ruimte vrij, ideaal voor onze landbouwwerktuigen. Het is er droog, het is er verwarmd en dus ideaal voor opslag en tentoonstellen. Er is overlegd en een overeenkomst opgemaakt, gedragsregels opgesteld en een inventarislijst gemaakt.

Buiten de noodzakelijke kosten van verhuizing, onderhoud en inrichting houden we het eerste jaar (2001) de knip dicht, dus geen huur door ons te betalen, en ook geen entree door ons te ontvangen. Annie Cactus krijgt jaarlijks ruim 10.000 bezoekers over de vloer, en de werktuigen worden in de rondleiding opgenomen. Met grote gezelschappen zal iemand van onze vereniging natuurlijk even bijspringen. Wij gaan daar de werktuigen opstellen, beschrijven, ook opknappen of onderhouden.

Het verhaal hierboven is erg kort, en het is misschien toch wel aardig om een u enig idee te geven wat hieraan vooraf ging.

Buitemtemperatuur van -7° tot $+10^{\circ}$. Regen, sneeuw maar ook wel eens droog. We waren meestal met zo'n 7 à 8 leden. Werktuigen naar buiten halen bij de Former, afspuiten met een hogedrukspuit, op aanhangers laden en naar de Jongermanssteeg vervoeren. (*Foto's zie bladzijde 12*).

Daar met veel passen en meten en vooral sjouwen het spul naar binnen gebracht.

Eerst waren we dagen bezig geweest, onder leiding en met veel hulp van Bert van der Meer, de kweektafels te slopen, verwarmingspijpen te verleggen, tafelpoten met betonnen voet met mokers kapot te slaan en op te ruimen. Leo heeft uitgerekend dat we meer dan 1500 meter pijpen hebben versjouwd

We hebben 6 kub vulzand naar binnen gekruid en met de hark verspreid. Toen de verhuizing, alvast een beetje opstellen en plannen maken.

We hopen op 7 en 8 april zover te zijn dat we open huis kunnen houden

Dan is ook de jaarlijkse "**Kom in de kas**", en op **8 april Reurei**, de paaseiermarkt in het dorp.

We hebben plannen om hier een combinatie-

evenement van te maken, van het dorp (Reurei) met de huifkar naar de Jongermanssteeg (**Cactusshow**) en **openhuis voor de landbouwwerktuigententoonstelling**.

Een pracht gelegenheid voor onze leden om de werktuigen te bekijken, en wel gratis, want daarna is het gewoon entree betalen.

Voordien moet er nog het een en ander gebeuren en we kunnen nog hulp gebruiken.

Als u uit de voeten kunt met b.v. decor schilderen, reparatie van houten onderdelen van de machines, (dus een beetje timmeren), houtwormbestrijding, het conserveren van hout, of ander nuttig werk, meld u aan bij Leo Besselink onze secretaris.

Aan de Wildenborchseweg stond vroeger de Coop. Stoomzuivelfabriek "de Volharding" geopend in mei 1897. (voor de geschiedenis van de fabriek zie blz. 40, 41 en 42 van het boek "Ruurlo door de jaren heen", bij onze vereniging te koop.)

Toen de fabriek in 1922 25 jaar bestond werd een tegeltableau aangebracht met de afbeelding van de fabriek.

Laten wij nou dat tableau in ons bezit hebben en uiteraard tentoonstellen bij de werktuigen. Mevrouw Houwers-Radstake van de Scheiddijk heeft dit vorig jaar aan onze vereniging geschonken. Haar echtgenoot was voorzitter van het bestuur van de genoemde boterfabriek.

We hebben er ook een foto van laten maken en als de techniek ons niet in de steek laat komt er op een apart fotoblad, achterin deze Kroezeboom, een afdruk te staan.

Wij kregen van TV Gelderland het verzoek om mee te werken aan een uitzending van het programma "de Geschiedenis bus" elke donderdagavond op TV Gelderland. 11 en 12 maart maken ze opnames in Ruurlo. Wie doet er mee? wie heeft er goede ideeën? Wie kan er wat over de historie van Ruurlo vertellen of van bepaalde gebouwen?

Wat gaan we doen, hout zagen in de Agneta?

NB. De NRC, een door o.a. veel "westerlingen" gelezen goede krant had in januari een bijlage met een prachtige fotoreportage van de heer Bert Theunissen. De foto's waren, afgezien van de perfecte beeldweergave, ook van historische betekenis voor Ruurlo, daar er mensen maar ook boerderijen op

voorkomen die er inmiddels niet meer zijn. We hebben, ondanks de stormloop die er was om de bijlage te pakken te krijgen, ongeveer 5 exemplaren in ons bezit.

Als u belangstelling heeft, bel mij even, dan reserveer ik er een voor u, zolang de voorraad strekt.

KADASTRALE ATLAS.

De stichting Kadastrale Atlas Gelderland is bezig om ook voor Ruurlo zo'n atlas samen te stellen. De plannen en de tekeningen zijn gebaseerd op de situatie van de kadastrale toestand op 1 november 1832.

We hebben hierover diverse gesprekken gevoerd met de heren van die stichting want we hebben in Ruurlo als lid van onze vereniging de heer Frits Toevank, expert op dat gebied en ook reeds in het bezit van iets soortgelijks. De heren zover krijgen dat ze vinden dat geen van beide uitvoeringen zaligmakend zijn en door van het een wat toe te voegen aan het andere er een perfectie atlas ontstaat, kost veel energie, maar ik denk wel dat we er uit komen.

U hoort daar nog over.

Martin Kok.

"KOM IN DE KAS"

Hier nog wat aanvulling op de tentoonstelling 7 en 8 april "KOM IN DE KAS". Tijdens deze dagen zijn er optredens van de **BOERENDANSERS** van REURLE en **HARMONICASPELERS** van de BRUIL.

Voor de leden van OLD REURLE is er op 7 april een feestelijke opening van de permanente tentoon-stelling

De rest van de informatie volgt nog,
Hartelijke groetjes van ANNY CACTUS,

VAN HET SECRETARIAAT

Ik zal het deze keer kort houden want de secretaris neemt al veel ruimte van deze uitgave in beslag.

Op 24 januari hebben we de eerste bestuursvergadering gehad. Alle belangrijke info heeft de voorzitter in zijn voorwoord reeds gegeven.

Verder is er weer een boekje van het Gelders oudheidkundig contact verschenen met allerlei cursus-sen, publicaties en activiteiten.

Dit is ter inzage bij de secretaris..

Leo Besselink

ALGEMENE JAARVERGADERING

Op woensdag 14 maart 2001 vindt overeenkomstig het huishoudelijk reglement de jaarlijkse leden-vergadering plaats van de historische vereniging "Old Reurle" Aanvang 20.00 uur precies in de zaal de Luifel te Ruurlo.

A G E N D A:

1. **Opening** door de voorzitter en e.v. mededelingen.

2. **Notulen van de vorige vergadering** (zie de Kroezeboom nr 1/ 2001)

3 **Ingekomen stukken.**

4. **Jaarverslag secretaris** (zie de Kroezeboom nr 1/ 2001)

5. **Financieel verslag penningmeester.**

6. **Verslag van kascontrolecommissie**, de heren D.

Purmer en J.E.M.Putman.

De heer Putman is aftredend, er dient derhalve een nieuw lid voor de kascontrole benoemd te worden.

7. **Bestuursverkiezing:** Aftredend is de heer A. Flierman. De heer Flierman stelt zich herkiesbaar

Verder stelt het bestuur voor om het aantal bestuursleden uit te breiden van 5 naar 7 personen.

01.03 (03)

Namen van kandidaten kunnen tot voor de vergadering worden ingediend bij de secretaris. Voor het benoemen van deze leden wordt er een extra vergadering belegd.

8. Rondvraag.

9. Sluiting.

Aansluitend op deze vergadering zal dhr. A. Stortelder uit Marienvelde een diavoorstelling geven van de kerkepaden in Zieuwent.

NOTULEN JAARVERGADERING VAN 8 MAART 2000

Aanwezig 67 personen ,inclusief bestuur.

1. **opening**
door de voorzitter de heer M.G. Kok.
2. **Mededelingen:**
bericht van verhindering van de heer J. Kootstra wegens ziekte.
3. **Ingekomen stukken:**
Van de erven van een overleden journalist hebben we een serie foto's van Ruurlo gekregen; deze gaan in het archief. De familie wordt door de voorzitter bedankt. Brief van gemeente Ruurlo, inzake vergunning voor het snoeien van de Kroezeboom aan de Borculoseweg. Mededeling van de eigenaar van de loods waar we onze oude landbouwwerktuigen hebben op- geslagen, dat deze per 1 april a.s. ontruimd dient te zijn, vanwege afbraak. We weten nog niet waar we deze spullen tijdelijk kunnen op-slaan. De voorzitter vraagt of er onder de aan-wezigen personen zijn die een opslag weten.
We overwegen in het bestuur of we contact zullen zoeken met een ander museum in de regio b.v. de Lebbenbrugge, of we daar een samen-werkingsverband mee kunnen aangaan. Ook zal dit in overleg dienen te geschieden met de heer J. Oonk.
4. **Excursie**
naar kasteel Hoog-Keppel en het Nijenhuis in Heino. Bij de secretaris liggen formulieren, bij voldoende deelname zullen we dit organiseren.
6. **Verslag kascontrole commissie.**
De heren Putman en Post hebben de boeken gecontroleerd en in orde bevonden. De heer Post is aftreden en wordt opgevolgd door de heer D. Purmer.
7. **Bestuursverkiezing :**

De heer M.G. Kok wordt herbenoemd voor 3 jaar als voorzitter.

8 Rondvraag:

De heer D. Purmer vraagt of Old Reurle lid wil worden van de oudheidkundige vereniging De Graafschap. De voorzitter zegt toe dit in de vol-gende bestuursvergadering te zullen bespreken. De contributie bedraagt f 35.= per jaar. De voorzitter legt uit dat de Graafschap de voor-loper is van alle historische verenigingen

De nieuwe pagina op internet voor old Reurle is in de maak. De heer J. Gotink is hiermee bezig en hoopt deze binnen kort gereed te hebben. Wie suggesties heeft kan dit met de heer Gotink opnemen.

Wim Bluemers vraagt of er wat meer kopij voor de Kroezeboom van de leden kan komen. Hij doet een dringend beroep om niet alles op enkele personen te laten neerkomen.

9 Sluiting:

De voorzitter sluit de vergadering. Aansluitend is er een boekbespreking in samen-werking met de bibliotheek Ruurlo door de heer Krosenbrink.

M.G. Kok, voorzitter

L.W. Besselink, secretaris

JAARVERSLAG SEIZOEN 2000-2001 VAN HISTORISCHE VERENIGING OLD REURLE

Bestuur

In het afgelopen seizoen zijn de volgende bestuurs-leden herkozen voor een periode van 3 jaar: De heren M.G.Kok en G. Kleyn Winkel. Het bestuur vergaderde 5 keer en enkele korte besprekingen.

Activiteiten:

De volgende activiteiten hebben in het afgelopen seizoen plaatsgevonden:
8 Maart 2000 gaf dhr. H.Krosenbrink aansluitend op de ledenvergadering een lezing over en in het Achterhoekse dialect.
12 April 2000 een avond samen met Lochem door de archivaris van de gemeente Zutphen.
Op **25 mei** hebben we een excursie gehad naar kasteel Keppel.
Er waren ca 20 personen aanwezig.
11 Oktober 2000 is het seizoen weer gestart met een diapresentatie over kasteel Hackfort door dhr. R. Faber uit Neede.

8 November 2000 hebben de heren J. Gotink en H. Tornij een avond verzorgd over internet en Old Reurle op internet.

13 December 2000 gaf dhr. J. Berends een dia voorstelling over dorpen in Zuid-West Drente.

10 Januari 2001 waren dhr. en mevr. de Graaff uit Barneveld weer onze gast met een diavoorstelling over portret van twee polders.

14 februari 2001 een diavoorstelling over land en volk in oost Nederland in vroeger tijd door dhr. J. Teeuwen uit Lochem

Tijdschrift De Kroezeboom:

Ons tijdschrift de Kroezeboom verscheen weer 4 keer zoals gebruikelijk.

We zijn dit seizoen gestart met een regelmatig contact tussen redactie en bestuur om de kwaliteit van ons periodiek te verbeteren.

Dank aan iedereen die elke keer weer ons tijdschrift verzorgen en bezorgen.

Ledenbestand:

Het is ons gelukt om het aantal van 300 leden te bereiken en te passeren.

Per 1 februari.2001 hebben we 307 leden.

Aanmeldingsformulieren zijn bij de secretaris verkrijgbaar.

Diversen:

In het afgelopen seizoen is het boek Ruurlo door de jaren heen bijgemaakt.

In de Kroezeboom van het 4de kwartaal 2000 staan alle artikelen met de bijbehorende prijs vermeld.

Inlichtingen bij dhr. A. Flierman.

Oude Landbouwwerktuigen:

Aan het eind van 2000 zijn we er toch nog in geslaagd om een onderkomen te vinden Bert en Annie v.d. Meer van de Cactuskwekerij in Ruurlo hebben ons benaderd en na enkele gesprekken zijn we het eens geworden.

We zijn inmiddels reeds aan het werk gegaan en in het voorjaar zal alles gereed zijn en te bezichtigen.

We komen hierop terug. Annie en Bert hartelijk dank voor jullie medewerking.

Tot slot wil ik u en mijn medebestuurleden dank zeggen voor de samenwerking in het afgelopen seizoen.

Ruurlo, 14 maart 2001
L W. Besselink, secretaris
M.G. Kok, voorzitter.

MEDEDELING PENNINGMEESTER

Zo U bekend is, kunnen de aanwezige leden op de ledenvergadering inzake krijgen in de rekening

"BATEN en LASTEN" van het jaar 2000.

Op 13 februari j.l. heeft de kascontrolecommissie, bestaande uit de heren D. Purmer en J.E.M. Putman de kas- en bankrekening gecontroleerd en accoord bevonden. Zij zullen hiervan verslag uitbrengen op de ledenvergadering.

Door de verhoging van de contributie en door min-dere uitgaven voor de bijeenkomsten is het batig saldo aanmerkelijk hoger aks het vorige jaar. Meer inlichtingen kunt U krijgen op de a.s. ledenvergadering.

Ap Flierman, penningmeester.

GENEALOGISCHE CONTACTDAG

Op zaterdag 7 april 2001 zal in Tiel vanaf 10.00 uur in de 11de Gelderse Genealogische Contactdag worden gehouden. De organisatie van deze dag is in handen van de 5 Gelderse afdelingen van de Ne-derlandse Genealogische Vereniging (NGV), aan-gevuld met enkele andere verenigingen. Ook andere afdelingen van de NGV, zoals Familie-organisaties, Computergenealogie, Heraldiek, Con-tactdienst en het Verenigingscentrum in Weesp zul-len meewerken. Bovendien zullen andere soortge-lijke Gelderse verenigingen aanwezig zijn. Zo'n dag is bij uitstek geschikt om uw genealogische gege-vens aan te vullen en uit te wisselen, en om contac-ten met anderen te leggen.

Verdere informatie zal kort voor de contactdag worden gepubliceerd in de regionale pers.

BOERDERIJ - NAMEN van RUURLO

Wijk B

Nummer 10: De Beunte of Wissinkhuus Schoelenbarg later Bouwmeester

Typisch voorbeeld van benamingen al naar gelang de personen die er gewoond hebben. De Beunte is te verklaren met Bunt een oude naam voor omheind stuk land of weide.

Nummer 19: Spenkenhuus

Genoemd naar de familie te Spenke, die er in de 18 de eeuw woonde. Later werd de plaats Boezenhof of Statenkamp genoemd. Thans bevindt zich daar de Coop-winkel aan de Zuivelweg, naar de voor-malige boterfabriek genoemd.

*Gezicht op dorp Ruurlo met rechts het Spenkenhuus.
Anno 1833.*

Nummer 21: Kettelshuus. (Driedubbele woning)
Hendrik Kettel woonde er met zoon in 1670. De bewoners waren geen ketelmakers, maar wel vrachtrijders of te wel karremannen, zoals ze vroeger genoemd werden.

Nummer 25: De Schoenmaker.
Deze boerderij was de opvolger van de Bongershoeve en stond aan de Leemreize Stege. Hoogstwaarschijnlijk werden er schoenen gemaakt. De Schoenmaker is nu een modern woonerf.

Nummer 27: Het Leemreize.
Deze boerderij bevindt zich op hetzelfde erf als de Schoenmaker. De betekenis van de naam kan zijn dat er leem uit de grond kwam.

Nummer 28: Huttenhof.
Boerderij gebouwd op het erf van de Hemminghutte. Thans is ook deze boerderij er niet meer, het lag aan de Wildenborchseweg. Deze weg voerde naar de Wildenborch, een oud kasteel in de gemeen-te Vorden, waar alleen de middelste toren zeer oud is. In 1678 woonde er een Berend Huttenhof.

Nummer 29a: Hemminkhof.
Gebouwd op het erf van de Hemminkhutten. Hemme of hamme betekent omzoomd land.

Nummer 29: Wevershuus of Esselenbroek
Vele generaties Esselenbroek woonden alhier; zij waren van het Esselenbroek afkomstig, waarover later nog geschreven zal worden. De boerderij was een combinatie van winkel en boerderij en was gelegen op de Wildenborchseweg 8 en in 1967 gesloopt voor nieuwbouw. De plaatsing die voordien had plaats gehad op de lijst van Rijksmonumenten heeft niet mogen baten voor behoud van dit historische pand. B 30: Klein Everwennink later Koopman
In 1494 wordt het erf Everwennynck reeds genoemd; na veel spoorwerk in de literatuur die onderaan dit

artikel zal worden vermeld, ben ik tot de conclusie gekomen dat het Evertswingebied moet betekenen. Wat zou Evert er gewonnen hebben? In Ruurlo is ook een waterwingebied op een andere plek, maar het woord win is hier ook terug te vinden. De boerderij is afgebroken voor nieuwbouw en de wijk die er nu is, heet de Everwennink en er bevindt zich ook aldaar een Koopmanstraat

B 32: Groot Everwennink

Er woonden Everwenninks van 1689 tot 1769.

Ook deze boerderij werd afgebroken in 1953 voor nieuwbouw aan de G. Sprokkereefstraat.

B 31 Ramaker

Op dit erf aan de Wiersseweg, die vroeger naar de Wiersse, een oud landhuis in Vorden liep, bevinden zich diverse woningen.

In de 19 de eeuw werden ze ook voor tijdelijk verhuurd aan emigranten die naar Noord Amerika wil-den gaan. Ramakers waren radmakers, maar op de Ramaker hebben ook raddraaiers gewoond.

B 33: Oude Fuikshuus later Bateman

Bestaat ook niet meer, Fuik heeft de betekenis van korfvorm. Is dit hier van toepassing op het huis of erf geweest?

De betekenis van Bateman kan zijn een man met bijzonder geneeskrachtige gaven. 't Pand stond op de Wiersseweg 24.

B 35: Bilderbeek of Klumperstede of Bensinkstede

Vanaf 1665 woonden er Bilderbeeks. Dit pand staat er nog origineel bij, het is van 1884. Er hebben geen Klumpers of Bensinks gewoond, en voorlopig kan ik niet verklaren waarom er meerdere benamingen zijn. Stede betekent wel plaats.

B 36: Kistemaker of Koppersgaarden of de Spenke.

In 1690 woonde er Hendrik Kistemaker, daarna een te Spenke vanaf 1753 tot 1830; dan nog verschillende bewoners tot 1895 de familie Vrugink. Dochter Garritjen trouwt in 1919 met D J Brandenbarg. In 1961 wordt het pand afgebroken en komen er twee woningen aan de Wiersseweg.

Tweede woning in 1919 familie Pasman tot 1961 dan sloop.

Bronnen: F. Toevank
Gemeente archief Ruurlo
Rijksarchief Gelderland

Literatuur: Oost Nederlandse Familienamen B.J.
Hekket 2 dl
Ned. Etymologisch Woordenboek
J de Vries

Boerderijnamen Pater Vinc. Van Wijk 1948.
Boerderijnamen in Heerde Dr D. Otten
Wald serie Woordenboek Dr A.H.G. Schaars..

Nawoord: Voor wat betreft het tekeningetje bij de tekst in de vorige Kroezeboom deze was naar een tekening van S.W. barones v. Heeckeren v. Kell.

M.J. Barones v. Heeckeren v. Kell - van Tets heeft wederom deze tekst in samenwerking met de heer Toevank gerealiseerd.

JEUGDHERINNERINGEN.....

We schrijven 1938; de 19de oktober.

Er is enige verwarring in het dorp. Winkelende mensen houden elkaar staande; "Er is bij bakker Van Bremen een dochter geboren." De ander: "Nee, bij bakker Weer-nekers". Wat blijkt? In beide bakkersgezinnen is het derde kind geboren; een meisje. Bakker Van Bremen had al een opvolger, zoon Bertie, en een dochter Jopie. De nieuwe spruit heet Jannie, weet men in het dorp al gauw.

Bij bakker Weernekers waren al twee dochters, te weten: Dinie en Gerrie. Nu kwam daar Corrie nog bij. Als men bakker Weernekers toesprak; "Weer geen opvolger", zei deze man, wiens vader en twee broers ook bakker wa-ren: "Dat is niet erg, ik zou, als ik een zoon had gekregen, hem toch niet direct aangeraden hebben om bakker te worden".

Deze laatste dochter, Corrie dus, schrijft nu dit stuk-je. Omdat er naar kopij werd gevraagd, dacht ze; "Gewoon iets over Old Reurle vertellen, kan ik wel. Spreken in dialect gaat ook prima, maar schrijven in het plat, daar waag ik me niet aan.

Geboren aan de Barchemseweg, B 108, dat wil zeggen in het huis van de fotograaf tegenover de kapel. Een groot huis: links de bakkerswinkel (kijk eens naar de koperen stangen aan de winkel deur, die mijn moeder elke week poetste), twee kamers naast de winkel met schuifdeuren ertussen.

Voor de oorlog hadden mijn ouders in de meest rechtse kamer, met tuindeuren, een soort koffiekamer (conditorei?). Lang zat het wit-blauwe bordje met verlov A daar nog aan de deur. Ook heb ik nog kleine melkkannetjes en koffiepotjes uit die tijd. Zelfs heeft mijn vader toen ijs gemaakt. Daarvoor werden brokken ijs (uit de boterfabriek?) gehaald. Alles wat ik daarvan weet, is dat we achter het huis een grote "bak" hadden staan waarop "consumptie-ijs" stond. Natuurlijk hadden we ook vele houten klapstoelen (met en zonder armleuningen"), die op het terras stonden. Als kind, nu trouwens nog, vond ik het jammer dat niet te hebben meegemaakt, want... mijn vader was best zijn tijd vooruit.

Ik geloof niet dat het terrasgebeuren zo fantastisch

gelopen heeft. De bakkerij wel!!

De bakkerij was voor ons een heerlijk oord. Ook hadden we een hele grote keuken, twee gangen, een bergplaats (waarschijnlijk oorspronkelijk gepland als bijkeuken). Boven hadden we vier grote slaapkamers, een grote overloop en twee zolders. Een zolder was voor ons en één voor de bakkerij. Daar kon je via een brede trap vanuit de bakkerij op komen. Daar lag altijd meel, soms waren er muizen; best eng. Verder hadden we nog twee kelders. De voorste voor de bakkerij, de achterste voor onszelf.

Volgens moeder heb ik in de oorlog vele uren in de kelder doorgebracht. Omdat ik wist, dat dat de veiligste plek was, rende ik er direct heen, als er vliegtuigen in de lucht waren.

Ook herinner ik me de laatste nacht voor de bevrijding. We zaten met z'n allen in de achterste kelder. Tegen de morgen hoorden we dat er op het rooster van het kelderluik mannen zaten die Engels spraken. En toen Dinie naar de W.C. moest, ging vader mee. Ze kwamen terug en zeiden dat er Amerikaanse tanks en soldaten op de weg stonden en dat Co en Elze de Vries (onze burens) al buiten liepen. We bleken bevrijd te zijn. 1 april 1945; 1e Paasdag!!

Van de oorlog zelf herinner ik me niet zo veel. Wel dat we in de zomers van 1942, 1943 en 1944 (via een kinderuitzending) twee Rotterdamse jongens in huis hadden: Jan en Chel Campo.

De laatste zomer wilde vader ze niet terug laten gaan en werd er besloten dat het voor de jongens beter was dat ze in Ruurlo bleven, dan hadden ze in ieder geval eten genoeg. Kleding voor jongens was in ons gezin moeilijker, maar moeder heeft het prima gered.

Ook hadden we tante Eef in huis. We noemden haar zo, omdat ze een evacuée was uit Den Haag. Helaas had ze last van absences (begrijp ik nu achteraf) en werd ze door de kinderen nog wel eens in de maling genomen. Vooral met Chel boterde het niet zo en dan moest mijn moeder weer tussenbeide komen. Ook hadden we meestal wel twee knechten en een meisje in huis. Achteraf denk ik wel eens; "Hoe hebben mijn ouders dat allemaal gered?" Het was echt geen vetpot, maar als kind van 5, 6 jaar oud heb ik er niet aan geleden en heb ik eigenlijk best een gezellig idee van die tijd.

Oktober 1944 werd ik 6 jaar. "Onvoordelig jarig", zei men toen, want je mocht pas het volgende jaar naar school. Maar....er was geen school. Wat gebeurde er toen?

De broer van mijn moeder: Joh Hoitink, já, die meubelmaker aan de Borculoseweg in het huis hoek Eikenlaan - Borculoseweg (tegenover Brinkerink),

01.07 (07)

had meubels opgeslagen van mevr. Kuipers, die aan de Hessenweg in het "Stroodak" woonde. Die mevr. Kuipers wilde voor dat opslaan van die meubels iets terug doen.

Zij was lerares geweest en zij stelde oom Joh (voor mij écht oom Joh, maar voor vele Ruurlo'ers gewoon oom Joh) voor om mijn nichtje Mientie, die ook onvoordelig jarig was (6 november) en mij, en waarom ook niet Jannie van Bremen, "klaar" te stomen voor de tweede klas.

En zo liep ik elke morgen via het postkantoor, Borculoseweg (Mientie ophalen) Eikenlaan, het Rikkelder (toen nog een zandpaadje), achter de Keizerskroon, Brinkerhof en Klein Haar (nu De Luifel) naar Van Bremen. Uit het tuinpad van Van Bremen (die de bakkerij had, waar nu de serre en de zalen van De Luifel zijn) kwam Jannie bij ons en via de Groenloseweg kwamen we bij mevr. Kuipers.

Deze dame heeft ons zo goed het leesplankje leren leggen en rekenen en taal geleerd, dat wij, toen we in de tweede klas kwamen (bij kinderen die nauwelijks les hadden gehad) te ver waren. Meester Den Bakker adviseerde onze ouders om ons in de derde klas te laten beginnen. Gelukkig is dat niet door gegaan en konden wij op onze slofjes school A doorlopen.

Tweede klas juffrouw Welmerink, derde, vierde en vijfde klas meester Mennink, zesde klas meester Keizer (goed geschreven?)

We hebben veel plezier gehad op de lagere school. Veel leerlingen in één klas (soms wel 45!!). Als het koud was loeide de grote kachel achter in het lokaal. Op de gang kon je de W.C.'s goed ruiken (wat een stank, soms).

Als het heel warm weer was, mochten wij water drinken bij de pomp. Soms gingen we met het leesboekje onder de arm al zingend: "Makkers op, de rugzak op de schouder", richting de Meene. Voor in de Meene, of was het het oude voetbalveld?, hadden we dan onze leesles. Voor ons betekende dat: het einde!!

Corrie Weernekers

Wij bedanken Corrie namens Old Reurle hartelijk, dat ze ons liet delen in haar jeugdherinneringen.

En misschien? --Good veurbeeld dut good volgen!-- red.

RUURLO'S ALGEMENE BEGRAAFPLAATS (een historisch overzicht – slot)

In april 1863 worden de begrafeniskosten weer eens besproken en opnieuw vastgezet. Voor het aandeel in de kosten van onderhoud der begraafplaats met toebehoren benevens de begrafeniskosten zal door de naast bestaanden Erven van den overleden worden betaald;

1. Voor elk lijk dat in een grafkelder wordt bijgezet als volgt;

a. Van lijken oud 16 jaren en daarbovenf. 2,50

b. Van lijken oud 2 tot 16 jaren.....f. 2,--
c. Van lijken beneden de 2 jaren.....f. 1,50

2. Voor elk lijk dat in een eigen graf wordt ter aarde besteld als volgt;

a. Van lijken oud 16 jaren en daarboven....f. 0,80

b. Van lijken oud 2 tot 16 jaren.....f. 0,60

c. Van lijken beneden de 2 jarenf. 0,40

3. Voor elk lijk dat in een huurgraf wordt ter aarde besteld als volgt;

a. Van lijken oud 16 jaren en daarboven...f. 1,--

b. Van lijken oud 2 tot 16 jaren.....f. 0,80

c. Van lijken beneden de 2 jaren.....f. 0,50

In September 1869 wordt in de vergadering een memorie van toelichting voorgelezen waarin o.a. wordt mee-gedeeld dat de gronden voor de algemeene begraafplaats door de Geërfden der Marke van Ruurlo onontgeldelijk aan de burgerlijke gemeente worden afgestaan. De aanleg derselve is door de ingezetenen bij hand en spandienst verricht.

In 1866 is echter op de begraafplaats een lijkenhuisje daargesteld, waarvan de kosten hebben bedragen f. 248,02½ . (Dit lijkenhuisje diende voor het opbaren der aan cholera overledenen, een ziekte die in 1866 weer uitbrak. Of er in Ruurlo veel slachtoffers waren weten we niet. Volgens de statistieken is er eerst in 1868 een belangrijke stijging van sterfgevallen en wel wat betreft de overledenen boven de 16 jaren van meer dan 100%)

Om de kosten van het begraven, het onderhoud en het toezicht op de algemene begraafplaats te dekken wordt voorgesteld de begrafeniskosten te verhogen te dekking van de benodigde uitgaven.

Ook wordt hierin een vergoeding gevraagd voor elk gedenkteken van steen, ijzer of hout van f. 0,25. Dit bedrag moet ook betaald worden voor het inschrijven of overboeken van een eigen grafruimte in het daarvoor bestemde register.

Voor het begraven van lijken op buitengewone uren wordt een bedrag van f.3,-- in rekening gebracht. Voor het luiden der klokken kunnen geen heffingen worden voorgedragen aangezien dezelve niet aan de burgerlijke gemeente maar aan de Geërfden der Marke toebehoren.

Naar aanleiding van de bepalingen vastgesteld bij de wet van 10 april 1869 besluit de Raad vast te stellen een

"verordening op het begraven van lijken en de begraafplaatsen in de gemeente Ruurlo".

Artikel 1

Het begraven van lijken zal moeten plaats hebben bij dag tusschen zonsop en ondergang.

01.08 (08)

Alleen in bijzondere gevallen kan door Burgemeester en Wethouders afwijking van deze bepaling worden toegestaan.

Artikel 2

Het vervoeren en begraven van lijken moet geschieden met inachtneming der navolgende voorschriften;

1. De lijk-kist, voorzien van minstens 2 handvaten wordt met een kleed over dekt geplaatst op een lijkbaar welke door een voldoende aantal mannen moet worden ge-dragen. In plaats van een lijkbaar kan ook een wagen met een of meer paarden bespannen worden gebezigd.

Lijken van jeugdige kinderen kunnen zonder lijkbaar door een of meer man worden gedragen.

2. Het vervoer en teraarde bestellen geschiedt op stille welvoeglijke wijze, de goede orde mag door niemand worden gestoord.

Artikel 3

Het vervoer van lijken, die op kosten van de gemeente worden begraven geschiedt mede overeenkomstig de bepalingen in het vorige artikel omschreven.

Artikel 4

Behoudens het geval voorzien bij art. 11 der wet van 10 april 1869, zullen Burgemeester en Wethouders bij het vervoeren van een lijk, waarvan de verspreiding eener besmettelijke ziekte wordt gevreesd, de nodige maatregelen kunnen nemen zodat de dragers of het gevolg zo min mogelijk aan besmetting worden blootgesteld. In dat geval moet het vervoeren op een voertuig geschieden rechtstreeks van het sterfhuis naar de begraafplaats, mag zich niemand bij de kist op het voertuig plaatsen en zullen verder de door Burgemeester en Wethouders te geven voorschriften moeten worden nageleefd.

Artikel 5

De grafuimten op de algemene begraafplaats der gemeente worden in volgorde naar de indeling der begraafplaats door Burgemeester en Wethouders uitgegeven en door den daartoe aangestelde opzichter aangewezen. Niemand mag over een andere dan de hem toegewezen ruimte beschikken.

Het begraven in een graf aan een ander toebehorende mag alleen plaats hebben met schriftelijke toestemming van den rechthebbende en voorkennis van Burgemeester en Wethouders. Deze toestemming moet in het daartoe bestemde register der gemeentesecretarie worden aangetekend.

Artikel 6

Aan de eigenaren van graven op de algemene begraafplaats is het na verkregen goedkeuring en onder toezigt van Burgemeester en Wethouders geoorloofd om ten hunnen koste daarin grafkelders of bemetselde graven te stichten gelijk ook om op hunne graven een steen, zerk of dergelijk gedenkteken te doen plaatsen.

Artikel 7

De eigenaren zijn verplicht hunne grafkelders of de

op eigen graven geplaatse gedenktekenen behoorlijk te onderhouden en binnen drie nadat zij tot herstel door B. en W. zijn aangemaand het gebrekkige te herstellen.

Artikel 8

Niemand dan de door het bevoegd gezag aangestelde doodgraver of opzichter der begraafplaats is bevoegd op eenige begraafplaats binnen de gemeente een grafkelder te openen of te sluiten.

Artikel 9

Het bestuur of de eigenaar eener bijzondere begraafplaats is verplicht;

a. eene verantwoordelijken doodgraver of opzichter voordat hij in functie treedt aan Burgemeester en Wethouders op te geven.

b. te zorgen;

1. dat geopende grafkelders of graven onmiddellijk na de plaatsing eener lijk-kist weder gesloten worden.

2. dat dadelijk na de begraaving van ieder lijk in een door de Burgemeester gefolieert en geparafeerd register de dag der begraaving en de naam van den persoon wiens lijk ter aarde werd besteld, worde aangetekend.

3. dat de bewijzen van het verlof tot begraven naukeurig worden bewaard en met het register der begraven lijken binnen 14 dagen na afloop van elk jaar aan den Burgemeester worden vertoond.

Artikel 10

Voor zooveel daarin niet door eene Wet algemeene maatregel van inwendig bestuur of Provinciale verordening is voorzien zal elke overtreding van art. 1:2 4 tweede lid, art. 5 tweede en derde lid, art. 7 en 8 en art. 9 dezer verordening worden gestraft met eene boete van een tot drie gulden.

Aldus enz..... 23 september 1869

Op 19 oktober 1869 worden B. en W. gemachtigd de door G.S. gemaakte bedenkingen op het besluit tot het heffen van begrafenisrechten bij renvooi te veranderen.

Dan is het meer dan tien jaren stil voor wat betreft de begraafplaats.

In de vergadering van 10 maart 1882 wordt een nieuwe verordening vastgesteld die bijna inherent is aan die van 1869 en daarom hier niet herhaald wordt.

In de vergadering van 30 september 1887 is een schrijven binnengekomen van de testamentair van Mevr. de Wed. A.M. de Lezinne Greve waarin deze meedeeld

dat aan deze gemeente is gelegateerd een bedrag van f. 100,-- vrij van successie onder verband dat voor het onderhoud van het graf van wijlen de hr. J.L. de Lezinne Greve zal gezorgd worden.

Het legaat word aanvaard en aan G.S. zal gevraagd worden hieraan goedkeuring te verlenen. In oktober wordt de goedkeuring bekend gemaakt.

Ook wordt besloten om op de begraafplaats enige bomen te kappen en hiervan een hek te laten maken langs de Stationstraat. De bomen hebben, zo deelt de burgemeester in de decembervergadering mee, een bedrag van f. 143,75 opgebracht.

Dan is het meer dan 15 jaar stil voor wat betreft de begraafplaats.

In de vergadering van 8 juli 1905 wordt door de voorzitter voorgesteld om wegens de nog geringe beschikbare ruimte op de begraafplaats het gedeelte liggende tussen de begraafplaats en den grintweg naar Borculo, hiervoor in gebruik te stellen; het bestaande hek te verplaatsen en een onderzoek ter plaatse in te stellen omtrent het al of niet dichten der aanwezige sloot tussen deze percelen. Dit wordt verder achter gesloten deuren behandeld.

In december van dat zelfde jaar wordt besloten voor bepoting der begraafplaats **lindebomen** te gebruiken. Het duurde 5 jaar voor dat men hier aan toe was, want eerst in december 1910 wordt besloten om de op de begraafplaats staande larixen te verkopen en hiervoor jonge lindebomen te planten.

(Schoolmeester/schrijver Hendrik Willem Heuvel schrijft het volgende als hij een bezoek heeft gebracht aan het graf van de Ruurlöse dichter Jan ten Arve. 4 nov. 1830 - 9 sept. 1872. Citaat; We gaan naar het oudste deel van 't kerkhof achter de grafkelder der familie van Heeckeren van Kell, die sinds eeuwen het huis Ruurlo bewoont. Die ligt daar zo mooi in het geboomte en een donker sparsenlaantje voert naar de ingang(...) red.

In de vergadering van april 1912 wordt voorgesteld om het plaatsje "de Bonenpoter" te kopen ten dele grenzende aan de begraafplaats. De niet benodigde gronden kunnen dan weer worden verkocht. De koopsom is f. 2612,-- Wanneer precies of het plaatsje eigendom van de gemeente is geworden kon ik in de notulen niet vinden, maar het zal waarschijnlijk in 1913 zijn geweest.

Dan verdwijnt de begraafplaats opnieuw voor enkele jaren uit de notulen.

Alles werd duurder en ook na de eerste wereldoorlog bleven de kosten hoog.

Om deze kosten te dekken, ook voor zover het de algemene begraafplaats betreft, besluit de Raad in zijn vergadering van april 1920, om na goedkeuring ten behoeve der gemeente voor het gebruik van de algemene begraafplaats de navolgende rechten te heffen;

- a. voor het begraven van lijken.
- b. voor het afstaan van grafruimte voor onbepaalde tijd.
- c. voor het stichten van grafkelders en gedenktekenen.
- d. voor het inschrijven of overboeken der sub.b bedoelde grafruimten.

Voor het bedrag van begrafenisrecht zijn de graven ver-deeld in:

- a. grafkelders.
- b. grafuimten voor onbepaalde tijd
- c. graven op de algemeene begraafplaats.

Artikel 2

Het begrafenisrecht bedraagt voor het begraven van elk lijk daaronder begrepen het gebruik der lijkbaar;

1e In grafkelders,

- a Van een persoon van 12 jaar en daarboven.....f. 10,-
- b Van een kind van 1 - 12 jaar.....f. 5,-
- c Van een kind beneden een jaar en voor een doodgeboren kind.....f. 2,50

2e In grafuimten voor onbepaalde tijd,

- a Van een persoon van 12 jaar en daarboven.....f. 3,-
- b Van een kind van 1 - 12 jaar.....f. 1,50
- c Van een kind beneden een jaar en van een doodgeboren kind.....f. 0,75

3e Op de algemene vakken,

- a Van een persoon van 12 jaar en daarboven.....f. 2,-
- b Van een kind van 1 - 12 jaar.....f. 1,-
-
- c Van een kind beneden een jaar en van een doodgeboren kind.....f. 0,50

De lijken van onvermogenen worden voor zoover diakoniën, armbesturen of andere instellingen daarvoor niet zorgen, op een bewijs van onvermogen, afgegeven door B. en W. kosteloos begraven.

Artikel 3

Voor het uitsluitend recht om lijken in een bepaald graf te doen begraven voor onbepaalde tijd of voor een zoogenaamd eigen graf, zal worden betaald voor een heel graf, biedende de grootte van iedere ruimte voor het begraven van vier lijken naast elkaar f. 20,--. Voor een half graf biedende ruimte voor het begraven van 2 lijken naast elkaar f. 15,--.

Artikel 4

Voor het inschrijven of overboeken van een eigen grafruimte in het daartoe bestemde register wordt een recht geheven van f. 0,50.

Artikel 5

Burgemeester en Wethouders beoordelen bij elke aanvraag tot het verlenen van het uitsluitend recht om lijken in een bepaald graf te doen begraven voor onbepaalde tijd het aantal graven hetwelk een aanvrager nodig kan hebben.

Artikel 6

Deze verordening treedt in werking 1 juli 1920.

Artikel 7

Bij het in werking treden van deze verordening, vervalt de verordening te dezer zake vastgesteld door den Raad dezer gemeente bij besluit van 23 september 1869.

Memorie van toelichting behorende bij het besluit van den Raad der gemeente Ruurlo tot heffing van begrafenisrechten enz. vastgesteld 30 april 1920.

De uitgaven betreffende de begraafplaats en den doodgraver bedroegen gedurende de jaren 1915 t/m 1919 f. 895,-- alzoo gemiddeld per jaar f. 179,--.

De ontvangsten uit de voorgestelde verordening worden per jaar geraamd als volgt;

berekend naar het aantal lijken, gedurende de jaren 1915 t/m 1919 begraven.

28 lijken boven twaalf jaren à f. 2,--

5 lijken boven twaalf jaren à f. 3,--

4 lijken van 1 tot 12 jaren à f. 1,--

8 lijken beneden een half jaar à f. 0,50

3 eigen graven à f. 20,--

2 eigen graven à f. 15,--

Een totaal opbrengst van f. 169,--

Daar de uitgaven steeds stijgende zijn en veel hoger zullen worden doordat het salaris van den doodgraver moet worden verhoogd en het onderhoud van de begraafplaats door uitbreiding meer werkkrachten vereist en het is te verwachten de aankoop van graven eerder zal verminderen dan vermeederen zullen de ontvangsten steeds minder bedragen dan de hiervoor benodigde uitgaven. Ook werd in deze vergadering een verordening vastgesteld op de inning van het begrafenisrecht en andere rechten voor het gebruik van de algemene begraafplaats der gemeente Ruurlo.

Alle kosten moesten voor de begraafing betaald worden want alleen op vertoon der kwitantie werden de vereiste bescheiden door B. en W. afgegeven.

Na de tweede wereldoorlog werd het kopen van een eigen grafruimte zodanig gewijzigd dat met niet meer dan twee grafruimten kon kopen.

Dit om te voorkomen dat grafruimten eerst na soms meer dan vijftig jaar gebruikt werden.

We zijn hiermee aan het einde van het overzicht dat de heer Kreeftenberg indertijd heeft samengesteld, een behoorlijke klus waarvoor we hem hartelijk bedanken.

UIT DE 1^E JAARGANGEN VAN DE STAATSCOURANT

In de Staatscourant van 11 januari 1814 deelt Willem Frederik, Prins van Oranje Nassau en Soeverein Vorst

der Vereenigde Nederlanden, mee dat hij een commissie zal laten onderzoeken of het begraven van doden in de kerk nadelige effecten heeft voor de volksgezondheid.

In aanmerking nemende, dat de prohibitive bepalingen omtrent het begraven van lijken in kerken, welke sedert eenigen tijd, in sommigen gedeelten van het departement van de Zuide Zee en bepaaldelijk binnen de stad Amsterdam, zijn ingevoerd en geëxcuteerd, veel personen en familiën aanvankelijk, naar hunne denkwijze, beroofd hebben van een voorregt, hetwelk verre het grootste gedeelte hunner mede-ingezetenen hebben blijven behouden; mitsgaders, dat de provisionele begraafplaatsen buiten de kerken, bijzonder in Amsterdam, verordend in meer dan een opzigt voor velen ongeschikt en ongevoegelijk zijn.

Heeden provisioneel en toto zoo lange door Ons finale bepalingen op het stuk van het gegraven van lijken in de kerken zullen zijn gemaakt, besloten en besluiten:

1. Onze commissaris-generaal tot de binnenlandsche zaken, wordt geautoriseerd om, onder het presidie van den commissaris tot den geneeskundige zaken, aan zijn ministerie verbonden, bijeen te roepen een raad, van eenige kundige en verlichte professoren of doctoren in de geneeskunde, voornamelijk zoodanige, welke zich op het vak der scheikunde meer bijzonder hebben toegelegd, ten einde gezamenlijk te vervaardigen en uit te brengen een gemotiveerd advies op de vrage, of het begraven van lijken in kerken, zoo als hetzelve in de Vereenigde Nederlanden heeft plaats gehad, zoo schadelijk is of worden kan voor de gezondheid der levenden dat hetzelve van onzentwege zoude behooren verboden te worden.

2. Onze commissaris-generaal zal dat gemotiveerd advies, nadat het bij hem zal ingenomen zijn, aan ons overgeven, ten einde daarop finaal door Ons moge worden gedisponeerd.

3. Tot zoo lange Wij dezen aangaande geen finaal besluit zullen genomen hebben, zal het aan een ieder vrij staan, de dooden in de kerken te doen begraven, volgens het oude gebruik, en tegen betaling der daartoe verorderde regten, wordende mitsdien alle prohibitive bepalingen welke deswegens in sommige gedeelten der Vereenigde Nederlanden zijn ingevoerd, ingetrokken en buiten effect gesteld.

(...)

Gedaan in 's Gravenhage, den 22sten december 1813 en van onze Regering het eerste.

(getekend) WILLEM.

Een stukje dat enigszins aansluit bij het vorige onderwerp Zoals U ziet was ambtelijke taal vroeger ook al moeilijk te lezen (red- JHT)

↖ Het verhuizen van de landbouwwerktuigen van OLD REURLE naar hun nieuwe onderkomen. ↘

Het tegelplateau uit de melkfabriek ↘

